

שו"ת אגרות משה יורה דעה ח"ג סימן קח

גיורת שקבלה בפה את כל המצוות רק חשבה לחלל יום טוב פעם אחת מפני דוחק פרנסתה.

גיורת שקבלה בפה את כל המצוות רק חשבה לחלל יו"ט פעם אחת מפני דוחק פרנסתה אדר תשל"ט למע"כ נכדי שליט"א.

הנה בדבר גיורת אחת שנתגיירה ברצון ממש לשם שמים, ומשמחתה כשנקבע מב"ד היום שתטבול במקוה לפני ב"ד ספרה לאשה אחת ממכירה אשר ביום זה היא הולכת למקוה ותהיה גיורת כשרה, והאשה אשר איזה פעמים נסתה לבטל מחשבתה להעשות גיורת הפחידה אותה אשר הבעלים שעובדת שם במשרד (באפיס) יסלק אותה כשתשמור שבת ויו"ט, אבל לא השגיחה על זה והלכה וטבלה בקבלת מצות אבל אומרת עתה שמפני הפחד שיסלק אותה מעבודתה חשבה בלבה בשעת הטבילה שבשני ימים האחרונים של פסח שהיה קרוב תבא אל המשרד ותראה מה שאפשר לה לעשות דברים שאינם מלאכה, וכן עשתה שלקחה מביתה רק שני אסימונים (טאקינס) לילך ברכבת - התחתית (בסאבוויי) ובמשרד לא כתבה, וגם מסתפקת על איזו ערב שבת קודם אחרה לבא לביתה כעשר מינוט/דקות/ אחר זמן הדלקת הנרות, ומאז זה עשר שנה שלא אירע שעברה כלום ואדרבה היא מחמרת ביותר ומוחזקת אצל כל מכירה לשומרת כל מצות התורה בזהירות גדולה, אבל היא חוששת שמא בשביל מחשבתה בשעת הגרות שתלך למשרד בשביעי ואחרון של פסח דשנה ראשונה אין גרותה בשלמות וכל פסח שהיו אחר זה היא נחלית ומצטערת על זה מאד.

והנה ליכא שום נידון על הגרות מאחר דקבלה כל המצוות לפני הב"ד, ואף שנכרי שבא לקבל כל התורה חוץ מדבר אחד אין מקבלין אותו כדתניא בבבב"ב דף ל' ע"ב, ומשמע דגם אם קבלו אותו אינו כלום דהרי תניא שם גם הבא לקבל דברי חברות חוץ מדבר אחד אין מקבלין אותו, שבזה משמע שאף בדיעבד שקבלו אותו לחבר אינו בדין חבר, שכן משמע ברמב"ם פ"י ממטמאי מו"מ =משכב ומושב=, שהרי בה"א כתב שא"נ =שאינו נאמן= על הטהרות עד שיקבל עליו דברי חברות ובה"ב כתב הבא לקבל עליו דברי חברות חוץ מדבר אחד אין מקבלין אותו ולא כתב שאם קבלוהו נאמן אלמא שלא נחשבה זה קבלה כלל. ומה שתניא שם אם אמר איני מקבל אלא לכנפים מקבלין אותו וכן פסק הרמב"ם שם בה"ב, הוא מטעם דפרש"י בד"ה מקבלין מטעם דאינו משייר דבר שלם שהרי מקבל עליו נטילת ידים וזהו עיקר אכילת חולין בטהרה, שמשמע דבזהירותו בנט"י =בנטילת ידים= קודם נגיעה אף בחולין לא מצוי שוב ספק טומאה, שלכן אין חוששין למה שיזדמן בטהרות שאלה שלא מועיל נט"י כיון דהוא לא שכיחא. והרמב"ם שלא ביאר וכתב רק הדין ואם אמר איני מקבל אלא לטהרת הידים מקבלין אותו, משמע לי שפליג וסובר שלא מועיל אלא לדברים שסגי בטהרת הידים אבל לא לטהרות, היינו שלדברים בטהרות שאינו מועיל טהרת ידים יחוש שמא נטמא אף שלא שכיחא, ונצטרך לתרץ אליבא דהרמב"ם דהוא מחמת דענין טהרת ידים הוא דבר שלם לענין הדברים שסגי בזה. ואיך שנימא לא שייך זה לענין קבלת גרות דליכא מי שיהיה בדין ישראל ויפטר מאיזה מצוה, וגר הא הוא דינו כישראל גמור שלא שייך אלא בקבלת כל התורה כולה.

וכל הנידון בזה הוא דלכאורה היה לנו לומר שמתנה על מש"כ =מה שכתוב= בתורה תנאו בטל, וכיון שליכא אלא בן נח שחייב רק בז' מצות וגם גר תושב להלכה שפסק הרמב"ם בפ"ד מא"ב ה"ז כחכמים בע"ז דף ס"ד הוא רק ז' מצות, וישראלים שחייבין בכל התורה כולה, הא לא שייך כלל מי שיתחייב יותר מז' ופחות מכל התורה כולה, שא"כ היה לנו לומר שגר שקבל את המצוות להיות גר אף שהתנה שלא לקבל איזה מצוה הוא גר גמור וחייב על כל המצות, שא"כ היה מקום לומר דהוא דין רק שלא לקבל גרים כאלו, אבל בדיעבד הוא גר וחייב בכל המצות אף בזו שלא קבל, אבל משמע שאף בדיעבד אינו גר ואין בזה דין מתנה עמ"ש בתורה דתנאו בטל והמעשה קיים, אלא דכיון דא"א להיות גר כזה בטל המעשה ואינו גר. והטעם נראה דכשלא קבל אפילו רק דבר אחד אין זה קבלה כלל, דענין קבלת כל המצוות הוא ענין אחד לשמוע ולעשות כציוי ה', אשר

לכן ברור ופשוט שאף בדיעבד אינו גר כשלא קבל את כל המצות ממש אף שאיתא בגמ' רק בלשון אין מקבלין אותו והוא לשון דלכתחלה. ול"ד זה ללשון אין מקבלין דתניא ביבמות דף כ"ד ע"ב אין מקבלין גרים לימות המשיח כיוצא בו לא קבלו גרים לא בימי דוד ולא בימי שלמה דהוא רק דין דלכתחלה אין מקבלין אבל אם קבלו אותן הן גרים כשרים כדא"ר יצחק בר שמואל בר מרתא משמיה דרב הלכה דכולן גרים הם דלא כברייא דהתם לעיל מזה דתניא בנתגייר לשום אישות ולשום שלחן מלכים ולשום עבדי שלמה אמר רבי נחמיה שאינן גרים, אבל הלכה כברייא זו דאין מקבלין גרים לימות המשיח ולא בימי דוד ושלמה, שהתם מוכח שינוי הלשון מהברייתות ששינה למינקט בשניה אין מקבלין דהוא רק לכתחלה, והכא הוא מוכח אף שתניא אין מקבלין דהוא אף בדיעבד מדנקט בקבלת חברות לשון זה והוא גם בדיעבד, וגם אחר זה נקט שם וכהן שבא לקבל דברי כהונה חוץ מדבר אחד אין מקבלין אותו שדריש מקרא המקריב את דם השלמים מבני אהרן לו תהיה שוק הימים העבודה המסורה לבני אהרן כל כהן שאינו מודה בה אין לו חלק בכהונה והוא גם דין בדיעבד כלשון הרמב"ם ריש פ"א מבכורים כ"ד מתנות ניתנו לכהנים וכל כהן שאינו מודה בהן אין לו חלק בכהנים ואין נותנין לו מתנה מהן, ומסתבר מלשון זה שלא יצא מצות נתינה כלל דהא אין זה הדין דר"ש בר נחמני א"ר יונתן בחולין דף ק"ל ע"ב שאין נותנין מתנות לכהן ע"ה שכתבו התוס' בד"ה מגין שבליכא כהן חבר אלא ע"ה נותנין לו ואל ימתין עד שיזדמן לו חבר, דע"ה הוא מודה בכל דיני כהונה רק שלא למד שלכן יש לו בעצם חלק בכהונה, אבל כיון דטוה"נ = דטובת הנאה = הוא לבעלים יש להם ליתן לכהן חבר ולא לע"ה כששניהם כאן דת"ח קודם דמתקיים בו למען יחזקו בתורה ה' אבל כשליכא כאן כהן חבר אין לו להמתין ולהשהות המצוה, ובקדשי המקדש שליכא ענין טוה"נ שוין שם ת"ח וע"ה שלכולם נותנים חלק כמפורש בכורים פ"ג מ' י"ב עיין ברע"ב, אבל לכהן שאינו מודה בהן ובעבודה אף בקדשי המקדש אין לו חלק אף כשידוע שהוא טהור כמפורש בתוס' מנחות דף י"ח ע"ב ד"ה מודה דאיירי בקרבן המתחלק לכל בית אב של אותו יום וס"ד שכולן שוין קמ"ל קרא דבעינן מודה בעבודה, הרי דלא ניתנו המתנות כלל לאין מודין בעבודה דאר"ש במנחות שם ולאין מודין במתנות שתניא בבכורות דף ל' ע"ב שא"כ גם בעבר אחד ונתן מתנות לכהן שאינו מודה בעבודה לא יצא מצות הנתינה.

ולכן מדנקיט הברייתא גם הא דנכרי שקבל ד"ת חוץ מדבר אחד אין מקבלין ג"כ הוא אף לדיעבד כשקבלוהו אינו גר, ומפורש כן ברמב"ם פ"ב מא"ב ה"ג דכתב כל העכו"ם כולם כשיתגיירו ויקבלו עליהן כל המצות שבתורה הרי הן כישראל לכל דבר, הרי משמע כמפורש דאם לא קבלו עליהן כל המצות אף רק אחת מהן אינו גר.

וא"כ מסתבר שאם לא קבל הגר אחת מהמצות תיכף אלא לאחר זמן נמי לא היה נעשה גר בטבילתו עתה, אלא כשיטבול אחר הזמן שכבר קבל המצות, דטבילה קודם קבלת המצות אין להיות כלום, דבין בגמ' ביבמות דף מ"ז ע"ב בין ברמב"ם פ"ד מא"ב ה"ה בין בטור וש"ע / יו"ד / סימן רס"ח נזכר קבלת המצות קודם מילה וטבילה, ואף מה שמודיעין מקצת מצות פעם שניה כשהוא עומד במים הוא קודם טבילה, משמע דהוא משום דקודם קבלת המצות אין הטבילה כלום, ומה שסובר הרמב"ן דבדיעבד הוא גר כשטבל קודם שמל הובא בני"י ביבמות שם, הוא דוקא בקבלה למול. ובמעשה בבלוריא הגיורת ביבמות מ"ו ע"א שקדמו עבדיה וטבלו לפניו דאמרו חכמים קנו עצמן בני חורין אף בסתם שלכאורה הא בסתם היה רק על קבלת מצות דעבד שחסר קבלת שאר המצות, ובשלמא לאחריה דהוא דוקא במפרש ניהא דנימא דאיירי שאמר אני מקבל כל המצות ואני טובל לשם גרות, וכן שם בהא דמנימין עבדיה דר' אשי דאמר דלא ליקדים ולימא לשם בן חורין אני טובל נפרש שהיה חושש שלא יאמר גם שמקבל כל המצות. אבל בעבדים דבלוריא הגיורת באלו שטבלו לפניו בסתם שהוא אף בהסכימו להיות לעבדים לה כמו שהיו תחלה אף שודאי איירי בכבר מלו, חסר להו קבלת המצות היתרות לישראל על עבדים דהרי מצד מחשבתם שישארו לעבדים לא קבלו אלא מצות דחייבים רק העבדים, ואם נימא דקבלת מצות אלאחר זמן נמי הוא בחשיבות קבלה היה שייך לומר דקבלת מצות דעבדות שביד האדון לשחררו ויתחייב גם בשאר המצות נחשבה קבלת מצות גם לשאר המצות, אבל למה שכתבתי דאין זה קבלה יקשה. ועיין ברש"י בדף מ"ז ע"ב ד"ה אבל עבד א"צ לקבל בשעת שחרור דמשעה שטבל לשם עבדות

שייך במצות דגמרינן לה לה מאשה, וכן הוא ברי"ף דכתב אבל לקבל אינו צריך דכבר קבל עליה מעיקרא, וכן הוא ברמב"ם פי"ג מאי"ב הי"ב שכתב וא"צ לקבל עליו מצות ולהודיעו עיקרי הדת שכבר הודיעוהו כשטבל לשם עבדות, שקשה לכאורה דהא זה אינו שום טעם דהרי לא היה קבלה למצות דחייב בן חורין ואם הוא מטעם דהוא קבלה לכשישתחרר מאחר דידוע לו דיכול לשחררו ויתחייב במצות וזה סגי לקבלת מצות היה להו לפרש זה שהרי אין זה דבר פשוט סברא כזו. ולכן אולי צריך לומר דזה נכלל בקבלתו מצות דחייב העבד שבכלל זה הוא גם המצות שניתוספו כשישחררנו מאחר שכח השחרור נמי הוא מזכותי האדון בו, שלכן אף שעתה לא נתחייב עדיין אין זה חסרון בקבלתו כשטבלוהו לעבדות דהרי הוא קבלה לכשיהיה זה מאחר שאינו בידו, ודמי זה לשבת ויו"ט שאף שיהיו לאחר העברת זמן מטבילתו הוא תיכף בכלל קבלתו בחול. אבל לא ניחא זה בעבדי בלוריא שהיתה כוונתם לטבילת עבדות שזה הא"א להיות מחמת שהיא היתה עדיין נכרית ולא נעשו ברשותה ולא תוכל לשחררם שא"כ לא היו מצות שהעבד אינו חייב בכלל קבלתם ואיך נעשו גרים. וצריך לומר דמ"מ מאחר שאף לפי טעותם שהוא טבילה לעבדות איכא קבלה גם למצות דניתוספו לב"ח לא חסר שוב קבלה לזה ונעשו ממילא בני חורין. וגם יש לומר כיון שמקבל כל מה שנצטוו דאף עבד הא מקבל כל מה שנצטווה הוא בכלל הקבלה גם למצות דב"ח שג"כ הוא כל מה שנצטווה.

עכ"פ אם לא קבל הגר איזה מצוה אף רק לזמן לא מועילה טבילתו, אבל מ"מ אין לחוש לגרות אשה זו בשביל מחשבתה שאומרת מכמה טעמים חדא שאינה נאמנת אף אם היתה אומרת שכן גם אמרה בפני אלו שטבלוהו אך שמ"מ הטבילה ולא חשו לדבריה, דהא אינה נאמנת לאסור עצמה על בעלה וגם על הבנים אינה נאמנת דאין לאשה דין יכיר, וגם הא הלכה כרנב"י דאף באב כה"ג ליכא דין יכיר משום דלדבריו עכו"ם הוא ואין עדות לעכו"ם ביבמות דף מ"ז ע"א. אבל בשביל זה עדיין היתה נאמנת על עצמה בדבר שנוגע רק לה, שע"ז יש לה עצה דהא מוחזקת אצל כל מכירים אותה שטובלת לנדותה, וגם משמע מלשון שא"ר אסי מי לא טבלה לנדותה דגם בלא כוונה לגרות מועילה הטבילה מאחר דטובלת בשביל מצות התורה היא מועלת גם לטבילה דגרות.

שנית אף אם האמת שחשבה בלבה שתלך למלאכתה בשביעי ואחרון של פסח הא הוא דברים שבלב שאינם דברים לבטל מה שאמרה להב"ד שמקבלת כל מצות התורה, דל"ד כלל למה ששמעתי מאבא הגאון זצ"ל על אלו דמתגירין כדי שיתרצו הורי הבן או הבת להנישואין שהנושא או הנישאת לא היו מקפידין על זה שאינם שומרי תורה, ורק בשביל רצון ההורים הוא הגרות שהוא כאנן סהדי שהוא לרמות את ההורים ואינה קבלה, אבל זו שגגירה בעצמה בלא שום עילה אלא לשם שמים שהיא קבלה גמורה אינה כלום מחשבתה בלב שאינה מקבלת איזה מצוה שלכן היא קבלה גמורה והיה גרותה גמורה. ואף שעברה אח"כ אותו הדבר שחשבה לא מתבטלת הגרות, דליכא מזה אף לא הוכחה קצת שגם מתחלה לא קבלה אף כשנזדמן שראוה היודעין שנתגירה מאחר דבעצם רואין אותה שהיא שומרת תורה שלכן יאמרו שאף שקבלה תחלה עברה עתה מצד פחד היצר להפסיד משרתה, וכ"ש כשלא ראוה שום אחד מן היודעים מגרותה כפי שהיה משמע מדבריה וכפי שרואין שמחזיקין אותה כל המכירין אותה לאשה צנועה וחסודה שאינה כלום.

ועיין ברמב"ם פי"ג מאי"ב הט"ז שכתב על נשים ששלמה ושמשון גיירו ונשאום שהוכיח סופן על תחלתן שהן עובדות עכו"ם שלהן ובנו להן במות, ומ"מ כתב בהי"ז גר שלא בדקו אחריו ומל וטבל בפני ג' הדיוטות ה"ז גר ואפילו חזר ועבד כו"מ הרי הוא כישראל מומר ולפיכך קיימו שמשון ושלמה נשותיהן ואע"פ שנגלה סודן, שלכאורה הם דברים סותרין דממה שכתב שהוכיח סופן על תחלתן משמע שנבטל גרותן ואיך כתב אח"כ ולפיכך קיימו שמשון ושלמה נשותיהן ואע"פ שנגלה סודן הרי שלא נבטל גרותן, וצריך לומר דעבר זמן גדול עד שהתחילו לעבוד עכו"ם ולכן אין זה הוכחה ממש לבטל גרותן דהרי התם שנתגירו בשביל רצון בעליהן שלא היו נושאים אותן אם לא היו שומרות תורה הרי זמן גדול שמרו התורה בידען שלא יחזיקו אותן לנשים כשלא ישמרו התורה, ורק אחר זמן גדול תקפה יצר ע"ז עליהו עד שלא היה איכפת להן אם יגרשום, ולכן לא נבטל גרותן מצד דברים שבלב אף שלפי האומדנא הוא הוכחה אף שעבר זמן גדול גם על תחלתן שלא קבלו המצות עליהו אלא אמרו בפיהם לרמות בעליהן זאת הב"ד דלבטל הגרות בעינן אומדנא ברורה כאנן סהדי

שזה ליכא בעבר זמן גדול אלא ענין השערות לכן קיימו נשותיהם דהא לא נבטל גרותן ולא נאסרו אף שנעשו מומרות. הרי חזינן מכ"ש בעובדא זו שמחשבתה אינה כלום לבטל הגרות מטעם שהוא דברים שבלב.

שלישית מסתבר ממשמעות כמה דברים דגר שקבל כל המצות אבל אמר להב"ד שאף שמקבל עליו כל המצות יודע שלא יוכל לעמוד בנסיון ליהרג כשיאנסוהו בדברים שהדין הוא שיהרג ולא יעבור, שנחשב קבלת מצות מאחר שקבלה חיוב המצות לקיימם כשיהיה לה באפשר שהוא שלא תהא אנוסה, ומה שתעבור הוא מפני שאין בכחה לעמוד בנסיון אף שברצונה לקיים המצוה ולא לעבור, חזא דהרי קבלת כל ישראל המצות בשעת מתן תורה הא לא כל ישראל היו כאברהם אבינו שהיה יכול לעמוד בנסיונות והיתה נחשבת קבלתם בנעשה ונשמע קבלה. שנית דהא גר שנתגייר משום אישות ומשום שלחן מלכים איפסק ביבמות דף כ"ד ע"ב דכולן גרים הם, והא ברור לכל שגרים כאלו לא קבלו ליהרג ונהי שקבלת מצות נחשבה אף כשכל הקבלה היתה בשביל אישות ובשביל שלחן מלכים אבל הא ודאי יש להצריך אותה קבלת מצות שצריך שנתגייר לשם שמים וכשכל הגרות היה בשביל איזה דבר הא ליכא אפילו גרות אחת מאלו שיקבלו ליהרג ולא לעבור, וא"כ משמע שאף כשלא קבל למעשה ליהרג בדברים שיהרג ולא יעבור נמי הוא קבלת מצות שסגי לגרות, שלישית דביבמות דף מ"ז ע"ב שדריש הגמ' מקראי דברות שאמרה באשר תמותי אמות לארבע מיתות שנמסרו לב"ד שהוא דבר הנקל לקבל יותר מכל דבר דכל מי שאינו עובר לפני עדים ובהתראה ובקבלת התראה שאף רשעים גמורים לא אירע ברובם שנתחייבו מיתה בב"ד, וכדתנן במכות דף ז' ע"א דאף אחד בשבוע לא אירע בסנהדרין שהרגו נפש דהא סנהדרין ההורגת אחד בשבוע נקרא חובלנית, והיה להו לדרוש הדברים דיהרג ולא יעבור שאמרה לרות שיש דברים שצריך ליהרג עליהם שזה הוא דבר קשה, וכדאומרים להגר עון לקט שכחה ופאה מטעם שהוא דבר קשה לפני גר מטעם דארחב"א א"ר יוחנן ביבמות מ"ז ע"ב דבן נח נהרג על פחות משו"פ = משה פרוטה = משום דקפדי על דבר מועט, שמטעם זה היה לן להודיע דין דיהרג ואל יעבור שהוא דבר קשה לקבל. אלא צריך לומר דהוא מטעם שאף שלא יקבל זה הגר נמי הוא קבלה לגרות שלכן אף שיאמר שדבר כזה לא יוכל לקיים נמי יש לן לקבלו ולגירו, וממילא אין צורך לומר לו וכשיתגייר וידע הדין אם ירגיש בעצמו שלא יוכל לעמוד בנסיון יזהר שלא יבא לידי כך, וגם במשך הזמן שיתחזק יותר בתורה ובמעשים יוכל גם לעמוד בנסיון.

ואחרי שנתבאר שהוא גר אף כשאמר שלא יוכל לעמוד בנסיון דאונס נפש בדברים שהדין הוא דיהרג ולא יעבור, מסתבר דאף כשיאמר שלא יוכל לעמוד בנסיון דממון דהוא הדין דלעבור אלאו אסור אף כשיאנסוהו לאבד כל ממונו שהוא ג"כ נסיון גדול דהרבה אין יכולין לעמוד בזה, וכדאיתא בברכות דף ס"א ע"ב ובעוד מקומות רא"א למה נאמר בכל מאדך אם יש לך אדם שממונו חביב עליו מגופו לכך נאמר בכל מאדך הרי שהוא נסיון גדול ואיכא אינשי שהוא נסיון להם יותר מנפשות, ובנסיון זה צריך לעמוד אף בכל לאו, ובנדריים דף ז' ע"ב הא מפורש דעניות הוא כמיתה, דלכן נמי יכולין לגיירו דנחשב זה שקבל המצות כיון שבעצם מקבל המצות ויקיימם כשלא יהיה לו נסיון משתי משמעות הראשונים דלא כל ישראל היו במדרגת עמידה בנסיון דעניות, ומהא דהגרים בשביל אישות ובשביל כבוד מלכים ודאי לא היו מקבלין עלייהו לקיים איסורי הלאוין כשיאנסו אותם לאבד כל ממונם וישארו עניים ויצטרכו לחזור על הפתחים לחתיכת לחם שהוא כמיתה, שמזה משמע שהוא קבלה, והפחד שהיה לה ממה שפתאם יסלקוה ממשרתה אשר בשביל זה חשבה שתלך ביו"ט זה וידחה הדבר עד שבועות שיתיישב דעתה שתוכל לעמוד בנסיון, וגם אז הראתה שמשדלת לקיים שמירת יו"ט דהרי נזרהה שלא לעשות מלאכה ממש לפי דעתה, אשר על כן מסתבר שהיה זה בדין קבלת כל המצות ממש, והיא גיורת גמורה בלא שום פקפוק גם אם היתה אומרת כן, אבל אף שנסתפק בזה קצת אין לחוש כלל מצד טעמים הראשונים.

וגם יש עוד טעם גדול דכיון דהוחזקה לכל מכיריה ובין השכנות שהיא גיורת שמקיימת כל מצות התורה כבת ישראל כשרה אינו כלום לבטל הגרות, אף מה שודאי לא היתה מקבלת איזה מצוה, ולא היינו מקבלין אותה כשהיתה אומרת זה לפני הב"ד. דהא איתא בגמ' ביבמות דף מ"ה ע"ב עבדיה דר"ח בר אמי אטבלה לההיא נכרית לשם אנתתא, ופרש"י בלשון שני שטבלה לשם גרות אבל לשם אישות, היינו להנשא לו, ולא היתה

מועילה טבילה זו משום שנתגיירה לשום אישות דסובר דאינן גרים וא"ר יוסף דאף דטבילה זו לא הועילה נכשרה ע"י טבילות אחרות שטבלה אח"כ לנדותה, משום שנתחזקה לשומרת תורה וטובלת לנדותה. וע"ז הקשה רש"י דהא הלכה דכולן גרים דלכן נראה לו לשון ראשון דלא טבלה טבילה מיוחדת אלא שהיתה נוהגת בדיני ישראל והחזקה כן אצל כל המכירין אותה שבכלל זה היתה מוחזקת שטובלת לנדותה וזה הועיל גם לטבילה דגרות. עכ"פ רש"י לא פליג לומר שהעובדא היתה שנתגיירה ממש לשם שמים דהא זה מוכח מהלשון עבדיה דר"ח בר אמי אטבלה משמע שמחמת שכן רצה העבד וכמפורש בתוס' ד"ה אטבלה שהיה רוצה לייחדה לו והיה מטבילה כדרך כל בנות ישראל שטובלות שהוא היה טועה שעבד אסור בנכרית ולכן הנהיגה בכל דיני ישראל ונעשית בשביל זה גיורת גמורה שהרי הכשיר ר' יוסף גם ברתה מדין עבד הבא על בת ישראל. שא"כ הא קשה לכאורה דכיון דכל הנהגתה בדיני ישראל הא היה מחמת שרצתה להנשא לעבד שבגרותה הא נאסרה לו ובהכרח לא קבלה מצוה זו שא"כ איך נעשית גיורת בטבילותיה, ומוכרחין לומר דמה שנחשבה מקבלת המצות ע"י התנהגותה בדיני ישראל שנתחזקה בזה שראינה במעשיה, הא אין צורך שנראה שמקיימת כל מצוה ומצוה ביחוד אלא סגי בראותנו שמקיימת מצות הרגילות כדכתב הרמב"ם בפ"ג ה"ט גיורת שראינה נוהגת בדרכי ישראל תמיד כגון שתטבול לנדותה ותפריש תרומה מעיסתה וכיוצא בזה, שמזה נעשה לנו חזקה שקבלה כל המצות, ונצטרך לומר שזה שבעלה הוא עבד לא ידעו העלמא שזה הוא דבר מצוי, וחזקה לא שייך כל כך שתתבטל דאף שאחד נודע מזה לא נודעו כולוהו שלכן נשארה החזקה בתוקפה ויש לה דין גיורת שקבלה כל המצות, וכשנודענו אחר זמן שבעלה הוא עבד היא בדין גיורת שחטאה בשגגה בלא ידיעה, כגון כל גר המתגייר שרוב הדינים הא אינו יודע אף מהעיקרים דהא אין מאריכין בהודעת המצות כמפורש ברמב"ם פ"ד ה"ב, וממילא אירע שגר יעבור הרבה איסורים חמורים, אך שהיה שייך לבטל הגרות מדין טעות שהרי אילו היתה יודעת שאסורה להעבד לא היתה שומרת דיני התורה כלל ולהעשות בזה גיורת, וידעינן מזה שלא שייך בטול מדין טעות בחזקה. שלכן בעובדא זו שהחזקה לשומרת תורה שמקיימת כל מצות התורה מצד הידיעה שרואין אותה מדקדקת בשמירת שבת ויו"ט מאד בדיוק גדול לא מתבטלת בשביל אמירתה על טבילתה דבר שיסתור החזקה, ואף שיש לחלק לא מסתבר לחלק כל כך ועדיין צ"ע בטעם זה, אבל לדינא אין ספק שהיא גיורת גמורה מטעמים הראשונים. ומצד עצם החטא כבר עשתה תשובה גמורה וגם עברו כמה יום כפור וכבר נתכפר לה. זקנך אוהבך בלו"נ, משה פיינשטיין.